

APPGM-SDG

PERSATUAN PROMOSI
MATLAMAT PEMBANGUNAN LESTARI
PPM-023-14-07012020

LAPORAN BENGKEL PEMBANGUNAN KAPASITI KAWASAN PARLIMEN 2025 P.018 KULIM BANDAR BAHARU

ISI

KANDUNGAN

Kata Aluan	I
Prakata	III
Pengenalan	V
BAHAGIAN 1: Pengenalan	1
Latar Belakang	1
Objektif	3
Kaedah Pelaksanaan	4
Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan	4
BAHAGIAN 2: Aktiviti Bengkel	5
Aktiviti I : Sesi Pengenalan (<i>Ice-Breaking</i>)	5
Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG	6
Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Kulim Bandar Baharu	7
Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan	8
BAHAGIAN 3: Hasil Dapatan	9
Hasil Dapatan: Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi	9
BAHAGIAN 4: Penutup	17
Penutup	17

Kata Aluan

YB Puan Young Syefura Othman
*Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG;
Ahli Parlimen Bentong (P.089)*

Bismillahirrahmanirrahaim.
Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.
Salam sejahtera.

Saya berbesar hati atas penerbitan *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025*. Selaku Ahli Jawatankuasa APPGM-SDG saya menyambut baik penerbitan *Kompilasi* ini, dan mengucapkan tahniah kepada pasukan Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG.

Pembangunan negara pada akhirnya harus diterjemahkan kepada perubahan yang dapat dirasakan oleh rakyat. Setiap kawasan Parlimen mempunyai realiti dan keperluan yang tersendiri. Apa yang menjadi keutamaan di sebuah kawasan mungkin berbeza daripada kawasan yang lain, bergantung kepada struktur ekonomi, keadaan sosial, alam sekitar, demografi, kemudahan serta sumber dan potensi yang terdapat di kawasan tersebut. Oleh itu, suara dan pengalaman masyarakat di peringkat tempatan perlu menjadi sebahagian daripada proses pembangunan. Dasar yang baik memerlukan pemahaman yang baik tentang realiti di lapangan, manakala penyelesaian yang berkesan memerlukan kerjasama antara mereka yang memahami dasar dengan mereka yang berhadapan secara langsung dengan isu tersebut.

Dalam hal ini, institusi Parlimen Malaysia mempunyai kedudukan yang unik. Ahli Parlimen bukan sahaja membawa suara rakyat ke institusi Parlimen, tetapi turut memainkan peranan penting dalam menghubungkan keperluan kawasan dengan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan dan pemegang taruh pembangunan yang lain. *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit

Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG menyediakan satu pentas yang penting bagi mengukuhkan hubungan tersebut. Melalui penglibatan pelbagai pihak, isu dan cabaran setempat dapat dibincangkan secara lebih terbuka dan tersusun, manakala peluang untuk membina penyelesaian secara bersama dapat dikenal pasti.

Lebih penting, proses ini menggalakkan kita untuk melihat pembangunan bukan hanya daripada sudut masalah, tetapi juga daripada sudut aset, kekuatan dan potensi yang dimiliki oleh sesebuah komuniti. *Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025* ini menghimpunkan sebahagian daripada pengetahuan dan pandangan yang diperoleh melalui proses tersebut. Ia memberikan gambaran tentang cabaran yang dihadapi di peringkat tempatan, di samping mengetengahkan cadangan dan potensi penyelesaian yang telah dikenal pasti bersama oleh pemegang taruh.

Saya percaya dapatan seperti ini mempunyai nilai yang lebih luas daripada sekadar menjadi rekod sesuatu program. Ia boleh menjadi bahan rujukan dalam memahami keutamaan kawasan, memperkukuh penyelarasan antara pihak berkepentingan dan menyokong perbincangan berkaitan dasar serta pembangunan pada masa hadapan. Pembangunan mampan merupakan tanggungjawab bersama. Ia memerlukan kerajaan yang responsif, institusi yang berkesan, komuniti yang berdaya tahan serta kerjasama daripada seluruh lapisan masyarakat.

Semoga usaha yang dirakamkan melalui laporan ini dapat terus memperkukuh hubungan antara Parlimen dan masyarakat serta menyumbang kepada pembangunan yang lebih inklusif, berasaskan bukti dan benar-benar berpaksikan keperluan rakyat.

Prakata

Puan Nur Rahmah Othman

Pengarah Eksekutif APPGM-SDG

Pembangunan mampan memerlukan lebih daripada komitmen terhadap matlamat dan sasaran. Ia memerlukan keupayaan untuk memahami realiti, mengenal pasti keutamaan, menggerakkan kerjasama dan menterjemahkan pengetahuan kepada tindakan.

Dalam usaha memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) di Malaysia, APPGM-SDG mengambil pendekatan yang memberi penekanan kepada penglibatan di peringkat kawasan parlimen dan daerah. Pendekatan ini berasaskan kepada keyakinan bahawa pembangunan yang lebih berkesan perlu mengambil kira pengetahuan dan pengalaman yang wujud di peringkat akar umbi serta menyediakan ruang kepada pemegang taruh untuk menjadi sebahagian daripada proses penyelesaian.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan salah satu usaha untuk mencapai tujuan tersebut. Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah dilaksanakan dengan penglibatan Ahli-ahli Parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti dan pelbagai pemegang taruh lain.

Proses ini menghasilkan satu himpunan pengetahuan dan perspektif yang penting tentang isu pembangunan di kawasan parlimen. Lebih daripada sekadar mengenal pasti masalah, perbincangan turut memberi tumpuan kepada memahami cabaran, mengenal pasti intervensi sedia ada, memetakan pihak yang berkaitan dan meneroka penyelesaian yang berpotensi untuk dilaksanakan.

Antara perkara yang semakin jelas melalui proses ini adalah hakikat bahawa cabaran pembangunan di peringkat akar umbi lazimnya bersifat saling berkait. Isu sosial, ekonomi, alam sekitar, kesejahteraan masyarakat dan tadbir urus tidak semestinya boleh diselesaikan melalui pendekatan satu sektor atau satu agensi sahaja.

Keadaan ini mengukuhkan keperluan kepada pendekatan *whole-of-society* dan *whole-of-government*, di mana penyelesaian dibangunkan melalui kerjasama antara institusi, agensi dan komuniti. Dalam konteks ini, peranan Parlimen adalah penting sebagai ruang yang menghubungkan suara rakyat, pembuat dasar dan pihak pelaksana.

Dokumen laporan ini merupakan satu usaha untuk membawa dapatan daripada peringkat kawasan kepada gambaran yang lebih luas. Ia membolehkan persamaan isu, cabaran rentas kawasan dan potensi penyelesaian dikenal pasti, di samping memberikan perhatian kepada konteks khusus setiap lokaliti.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini juga perlu dilihat sebagai satu sumber pengetahuan berasaskan pengalaman dan realiti setempat. Dapatan yang terkandung berpotensi menyokong perbincangan yang lebih berasaskan bukti dalam merangka intervensi, memperkukuh penyelarasan antara agensi serta mengenal pasti ruang tindakan yang boleh diteruskan.

Namun, penerbitan *Kompilasi* ini bukan titik akhir kepada proses ini. Sebaliknya, ia merupakan satu titik rujukan untuk langkah seterusnya dengan menghubungkan dapatan kepada perancangan, perancangan kepada sumber, dan sumber kepada tindakan.

Dalam konteks tersebut, bengkel pembangunan kapasiti perlu difahami sebagai proses yang berterusan. Pembinaan kapasiti bukan hanya berkaitan dengan peningkatan pengetahuan, tetapi juga pembinaan hubungan, kepercayaan, keupayaan untuk bekerjasama dan kesediaan untuk bertindak secara kolektif.

APPGM-SDG merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua Ahli-ahli Parlimen, kementerian dan agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, organisasi masyarakat sivil, komuniti serta semua pemegang taruh yang telah memberikan masa, kepakaran dan komitmen sepanjang pelaksanaan *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan 2025*.

Semoga laporan ini dapat menjadi salah satu rujukan yang menyumbang kepada pengukuhan penyetempatan SDG, memperluas kerjasama antara institusi dan masyarakat, serta menyokong usaha membina pembangunan Malaysia yang lebih inklusif, berdaya tahan dan mampan.

Pengenalan

Siti Shafina Sanusi

Penolong Pengarah &

Ketua Fasilitator Latihan dan Pendidikan

Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen

APPGM-SDG

Matlamat Pembangunan Mampan (*Sustainable Development Goals - SDG*) menyediakan kerangka global bagi membentuk pembangunan yang inklusif, saksama, berdaya tahan dan mampan. Walau bagaimanapun, keberkesanan agenda tersebut bergantung kepada sejauh mana matlamat dan aspirasi global dapat diterjemahkan kepada dasar, perancangan dan tindakan yang bersesuaian dengan realiti masyarakat di peringkat tempatan.

Dalam konteks Malaysia, institusi perwakilan di peringkat parlimen merupakan antara ruang penting yang mempertemukan masyarakat, wakil rakyat, kerajaan, agensi pelaksana, pihak berkuasa tempatan dan pelbagai pemegang taruh pembangunan. Kedudukan mereka yang paling dekat dengan komuniti memberikan kelebihan kepada Ahli dan Pejabat Parlimen untuk mengenal pasti isu sebenar yang dihadapi masyarakat serta memahami keperluan dan potensi tempatan dengan lebih dekat.

Atas kefahaman tersebut, *Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan* anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG dilaksanakan sebagai satu pentas untuk memperkukuh proses penyetempatan SDG melalui penglibatan dan pembelajaran bersama di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini memberi penekanan kepada peningkatan pengetahuan berkaitan SDG. Ia juga membuka ruang untuk pelbagai pemegang taruh untuk mengenal pasti isu, menganalisis cabaran, memetakan intervensi sedia ada serta meneroka penyelesaian yang berpotensi dilaksanakan secara bersama.

Sepanjang tahun 2025, sebanyak 28 bengkel telah berjaya dilaksanakan di 32 kawasan parlimen yang terlibat dengan menghimpunkan pelbagai pemegang taruh daripada sektor kerajaan, pihak berkuasa tempatan, masyarakat, wakil komuniti dan pihak berkepentingan yang lain. Kepelbagaian ini penting bagi membolehkan isu

pembangunan dilihat daripada perspektif yang berbeza serta mengenal pasti ruang kerjasama yang melangkaui sempadan sektor dan institusi.

Pendekatan yang digunakan turut memberi penekanan kepada peralihan daripada pengenalanpastian isu kepada pembentukan penyelesaian. Melalui proses perbincangan secara berstruktur, peserta digalakkan untuk memahami hubungan antara isu, punca dan kesannya, mengenal pasti intervensi yang telah tersedia serta meneroka peranan pihak-pihak yang berkaitan dalam menangani cabaran tersebut.

Dapatan daripada proses ini kemudiannya dihipunkan dalam laporan dan disusun mengikut zon. Pendekatan ini membolehkan isu dan tema yang mempunyai persamaan dikenal pasti merentasi kawasan parlimen, pada masa sama mengekalkan konteks dan keunikan setiap lokaliti. Ia juga membuka ruang untuk melihat cabaran pembangunan bukan semata-mata sebagai isu yang terasing mengikut kawasan, tetapi sebagai sebahagian daripada arus atau *trend* yang mempunyai hubungan dan implikasi yang lebih luas.

Kompilasi Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini berfungsi sebagai satu bentuk dokumentasi pengetahuan dan bukti daripada peringkat tempatan. Ia merakamkan pandangan, pengalaman dan cadangan pemegang taruh yang terlibat serta menyediakan asas untuk perbincangan yang lebih tersusun berkaitan intervensi dan tindakan susulan melalui kerjasama penyelarasan.

Dalam kerangka ini, bengkel pembangunan kapasiti perlu dilihat sebagai sebahagian daripada proses *SDG localisation* yang lebih luas selain menghubungkan aspirasi pembangunan di peringkat global dan nasional dengan realiti, keutamaan serta kapasiti yang wujud di peringkat kawasan parlimen.

Akhirnya, kejayaan bengkel pembangunan kapasiti tidak hanya diukur berdasarkan bilangan bengkel atau jumlah peserta yang terlibat. Tetapi melalui sejauh mana pengetahuan dan dapatan yang dihasilkan dapat menyumbang kepada tindakan yang lebih menyeluruh, keputusan yang lebih berasaskan bukti dan pembangunan yang lebih responsif terhadap keperluan masyarakat. *Kompilasi* ini dan laporan-laporan yang dimuatkan dalamnya menjadi satu langkah dalam proses tersebut.

BAHAGIAN 1:

Pengenalan

Latar Belakang

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) bertujuan untuk meningkatkan kapasiti kepimpinan dan pengetahuan agensi kerajaan mengenai SDG. Bengkel bagi Parlimen Kulim Bandar Baharu telah berjaya dilaksanakan pada 13 November 2025 (Khamis) bertempat di Ixora Hotel Prai, Pulau Pinang.

Seramai 17 orang peserta yang terdiri daripada pelbagai agensi kerajaan telah hadir. Bengkel ini turut mendapat sokongan penuh daripada Pejabat Ahli Parlimen Kulim Bandar Baharu, Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu dan Pejabat Daerah dan Tanah Kulim. Jadual dibawah merupakan senarai agensi-agensi yang telah hadir ke bengkel ini:

BIL.	SENARAI AGENSI
1.	Pejabat Ahli Parlimen Kulim-Bandar Baharu
2.	Pusat Khidmat Wakil Rakyat DUN Bandar Baharu
3.	Syarikat Air Darul Aman Sdn. Bhd.
4.	Lembaga Sumber Air Negeri Kedah
5.	Pejabat Daerah dan Tanah Bandar Baharu
6.	Pejabat Pertanian Daerah Bandar Baharu
7.	Pejabat Perikanan Daerah Bandar Baharu
8.	Pejabat Kesihatan Daerah Bandar Baharu
9.	Jabatan Pengairan dan Saliran
10.	Jabatan Alam Sekitar Cawangan Kulim
11.	Jabatan Kerja Raya Daerah Kulim-Bandar Baharu
12.	Majlis Daerah Bandar Baharu (MDBB)

Program ini telah dikendalikan oleh 4 orang fasilitator daripada APPGM-SDG iaitu:

Dr Thanaraj Murudi
Ketua Penyelidik
Parlimen Kulim-Bandar Baharu

Siti Shafina Sanusi
Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Nurmaisarah Mohd Asri
Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Ain Safwanah Sadikin
Pembantu Pegawai
Pembangunan Kapasiti

Objektif

Objektif utama bengkel ini adalah:

- **Meningkatkan kesedaran dan pemahaman mengenai Matlamat Pembangunan Mampan (SDG):** Bengkel ini bertujuan untuk memberikan pendidikan kepada peserta mengenai 17 SDG, kepentingannya di peringkat tempatan, serta kesannya terhadap kelestarian sosial, ekonomi, dan alam sekitar.
- **Menggalakkan kerjasama antara agensi dalam menangani cabaran pembangunan dan isu komuniti di peringkat tempatan:** Pengukuhan kerjasama antara-agensi dapat memanfaatkan sumber secara lebih cekap, meningkatkan keupayaan menyelesaikan masalah, serta mewujudkan penyelesaian holistik yang sesuai dengan keperluan masyarakat setempat.
- **Mengenal pasti dan menggalakkan penglibatan agensi berautoriti serta pemimpin tempatan untuk menerajui pelaksanaan SDG di peringkat akar umbi:** Mengenal pasti dan memperkasakan pemimpin tempatan, pegawai kerajaan daerah, dan wakil komuniti yang berpotensi menjadi penggerak utama SDG, memberi inspirasi kepada orang lain, serta mendorong kesan jangka panjang dalam komuniti mereka.
- **Mengintegrasikan prinsip SDG dalam proses kerja harian, tadbir urus, dan rangka dasar :** Selain meningkatkan kesedaran dan perancangan, mengamalkan prinsip SDG dalam pembuatan keputusan harian dapat memastikan kelestarian kekal sebagai keutamaan dalam pentadbiran dan pembangunan. Ini melibatkan penyelarasan dasar, prosedur kerja, dan perancangan strategik dengan sasaran SDG, sekaligus membawa kepada perubahan institusi yang dapat meningkatkan kecekapan tadbir urus, pembangunan komuniti, dan pengurusan alam sekitar secara berterusan.

Kesemua objektif ini secara kolektif menyumbang kepada membangunkan budaya kelestarian, memastikan bahawa SDG bukan sahaja difahami tetapi dilaksanakan secara aktif pada semua peringkat tadbir urus dan penglibatan komuniti.

Kaedah Pelaksanaan

Berikut merupakan kaedah penyampaian yang telah digunakan sepanjang program berlangsung:

- Syarahan interaktif
- Perkongsian pengalaman
- Aktiviti dan permainan interaktif
- Perbincangan dalam kumpulan
- Pembentangan kumpulan

Ringkasan Aktiviti yang Telah Dijalankan

Bengkel yang telah dijalankan ini merangkumi empat (4) aktiviti utama yang berikut;

- **Aktiviti I** : Sesi pengenalan 'ice-breaking'
- **Aktiviti II** : Pendedahan Mengenai SDG
- **Aktiviti III** : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Kulim Bandar Baharu
- **Aktiviti IV** : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

BAHAGIAN 2:

Aktiviti Bengkel

Aktiviti I : Sesi Pengenalan (*Ice-Breaking*)

Aktiviti bengkel dimulakan dengan sesi pengenalan bersama peserta. Para peserta memperkenalkan nama dan agensi masing-masing dengan menuliskan butiran mereka di atas sehelai kertas dan dilipat dalam bentuk segi tiga lalu diletakkan dihadapan masing-masing. Seterusnya, pihak sekretariat APPGM-SDG memberi penjelasan lanjut kepada semua peserta mengenai APPGM-SDG dan rangka kerja yang dijalankan.

Aktiviti II : Pendedahan Mengenai SDG

Selepas sesi *ice-breaking*, program diteruskan dengan penjelasan yang lebih terperinci mengenai 17 Matlamat Pembangunan Mampan. Sesi ini menghuraikan dengan lebih mendalam peranan penting SDG dalam pembangunan mampan serta bagaimana agensi-agensi boleh memainkan peranan aktif dalam mencapai sasaran tersebut. Para peserta turut didedahkan dengan langkah-langkah praktikal yang boleh diambil oleh agensi untuk menyelaraskan operasi dan program mereka dengan prinsip-prinsip SDG.

Aktiviti III : Perbincangan Penyelesaian Isu Parlimen Kulim Bandar Baharu

Pengisian aktiviti bagi sesi seterusnya adalah perbincangan antara-agensi dalam mencari penyelesaian isu setempat. Pembentangan isu-isu yang diperolehi hasil daripada lawatan pemetaan isu telah disampaikan oleh Dr Thanaraj Murudi. Isu yang telah dipilih untuk diberi perhatian dan dibincangkan adalah seperti berikut:

Kumpulan 1

Gangguan Bekalan Air

Kumpulan 2

Aktiviti Kuari yang Tidak Terkawal

Aktiviti IV : Kumpulan Sokongan Penyampaian Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan

Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan merupakan satu inisiatif kolaboratif yang melibatkan kakitangan agensi kerajaan di peringkat negeri dan daerah di dalam sesebuah kawasan Parlimen bersama kumpulan pemimpin setempat dan ahli komuniti.

Kumpulan ini ditubuhkan dengan tujuan untuk memastikan pelaksanaan SDG dilaksanakan secara menyeluruh dan inklusif sehingga ke peringkat akar umbi. Ini bagi memastikan tiada individu atau kelompok masyarakat yang terpinggir atau ketinggalan dalam proses pembangunan yang dilaksanakan.

Sebagai simbolik komitmen dan sokongan terhadap penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan, bacaan ikrar telah diadakan oleh wakil-wakil agensi kerajaan yang hadir.

Bacaan ikrar Kumpulan Sokongan Penyampaian dan Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan Parlimen Kulim Bandar Baharu oleh wakil-wakil agensi yang hadir. Bacaan ikrar ini telah diketuai oleh Encik Muhamad Zamani bin Mokhtar daripada Jabatan Kerja Raya.

BAHAGIAN 3:

Hasil Dapatan

Hasil Dapatan: Cadangan Penyelesaian Isu oleh Agensi

Beberapa isu telah dipilih untuk dibincangkan hasil daripada aktiviti pemetaan isu yang telah dijalankan. Memandangkan isu yang dibangkitkan adalah isu semasa yang sedang dalam tindakan, pihak agensi telah mencadangkan cadangan penyelesaian sedia ada serta cadangan baru yang perlu di beri perhatian. Isu yang telah dibincangkan adalah seperti berikut;

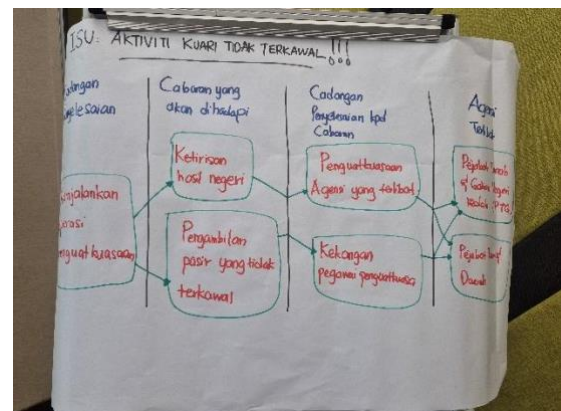
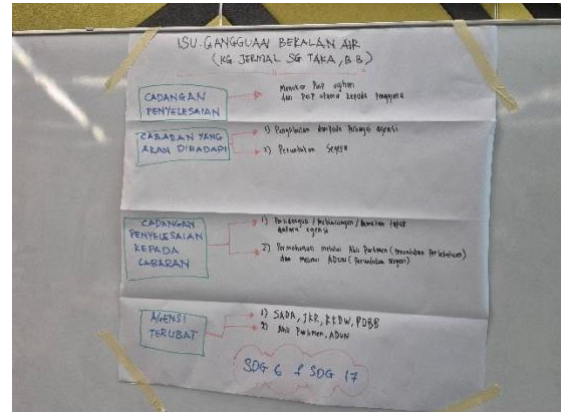
BIL.	TEMA	ISU
1.	Alam Sekitar	Aktiviti kuari yang tidak terkawal • Walau bagaimanapun, kelulusan bagi aktiviti penerokaan dan pemberian lesen didapati tidak mematuhi prosedur perundangan serta tidak mengikut tatacara operasi piawai (SOP) yang ditetapkan. • Aktiviti kuari tersebut dikenal pasti menyebabkan beberapa impak negatif, antaranya termasuk letupan yang kuat, serpihan batu yang terpelanting ke kawasan perumahan, serta pencemaran habuk dan debu yang menjejaskan kualiti udara persekitaran. • Penduduk turut melahirkan kegusaran terhadap kemunculan retakan pada struktur rumah mereka.
2.	Sosial	Gangguan bekalan air • Penduduk setempat menghadapi masalah bekalan air yang berlarutan disebabkan sistem paip yang usang dan kerosakan pada sebahagian paip yang memerlukan penggantian segera.

BIL.	TEMA	ISU
		- Gangguan bekalan air boleh berlanjutan sehingga seminggu tanpa bantuan alternatif seperti lori tangki daripada pihak berwajib. - Penduduk terpaksa menggunakan air sungai berdekatan sebagai langkah sementara, namun jarak sungai yang jauh menyebabkan keperluan air harian komuniti tidak dapat dipenuhi sepenuhnya.

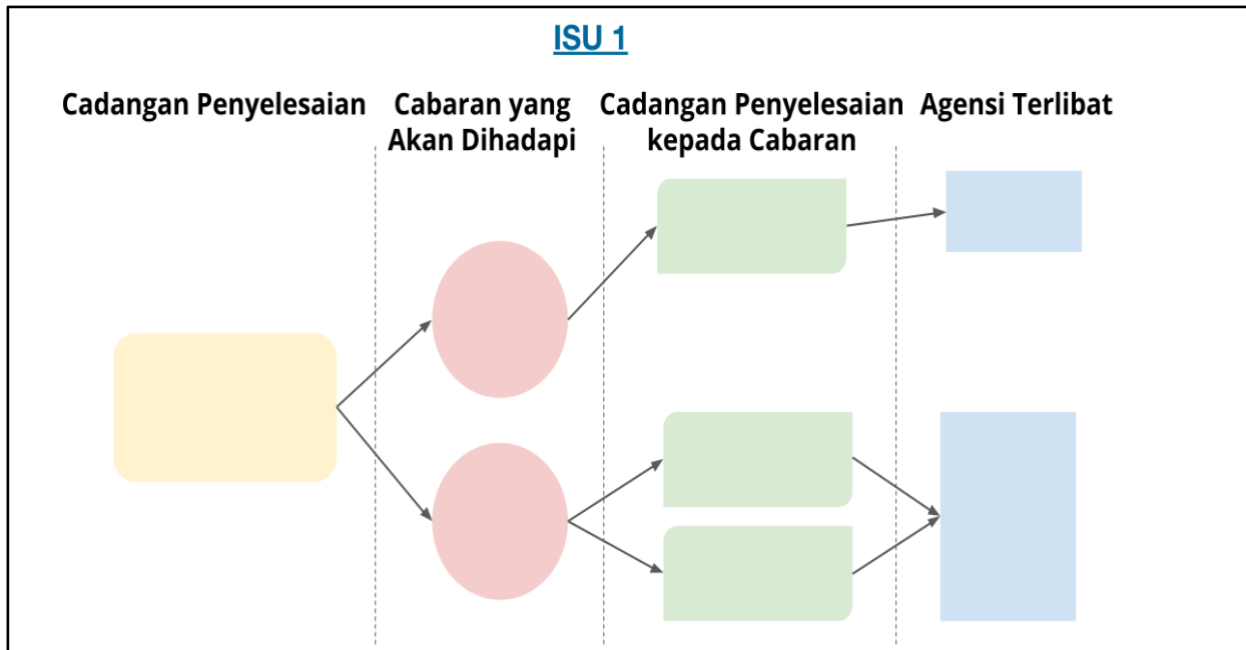

Imbas kod QR ini
untuk mendapatkan
laporan penuh:

Perbincangan penyelesaian isi ini telah dijalankan berdasarkan kerangka dibawah:

Isu: Aktiviti Kuari Tidak Terkawal

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN KEPADA CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN: MENJALANKAN OPERASI PENGUATKUASAAN SECARA BERSEPADU		
Ketirisan Hasil Negeri Operasi kuari tanpa kelulusan atau tanpa pemantauan yang rapi menyebabkan berlakunya ketirisan hasil negeri, terutama apabila pengambilan pasir dilakukan secara tidak terkawal. Ketirisan berlaku apabila pengeluaran mineral tidak direkod dengan tepat atau tidak dibayar mengikut kadar royalti yang ditetapkan. Terdapat pengusaha kuari yang melaporkan jumlah pengeluaran lebih rendah daripada sebenar atau menjalankan aktiviti secara haram tanpa sebarang rekod. Situasi ini menyebabkan kerajaan negeri kehilangan pendapatan penting daripada royalti mineral, permit dan fi lesen, sekali gus menjejaskan pengurusan sumber mineral secara mampan.	Penguatkuasaan Penguatkuasaan yang berkesan oleh agensi-agensi berkaitan amat penting bagi mengawal aktiviti pengambilan pasir yang tidak terkawal dan memastikan semua operasi mematuhi peraturan yang ditetapkan. Kawalan yang lemah membuka ruang kepada pengusaha untuk menggali pasir melebihi kuota yang dibenarkan atau menjalankan operasi secara haram tanpa permit yang sah, sekali gus meningkatkan risiko ketirisan hasil negeri serta kerosakan alam sekitar.	• Pejabat Tanah dan Galian Negeri Kedah • Pejabat Daerah dan Tanah • Jabatan Mineral dan Geosains (JMG) • Polis Diraja Malaysia (PDRM) • Jabatan Alam Sekitar (JAS) • Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) • Jabatan Pengangkutan Jalan (JPJ)
Kekangan Pegawai Penguatkuasa Bilangan pegawai yang terhad menyebabkan pemantauan tidak dapat dilakukan dengan	Penambahan Pegawai Penguatkuasa Melantik pegawai tambahan, sama ada secara tetap atau kontrak khas yang membolehkan	

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN KEPADA CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
kerap, terutama di kawasan kuari terpencil atau di sepanjang jajaran sungai yang luas. Agensi-agensi berkaitan turut berdepan bebanan kerja yang tinggi, meliputi tugas rutin lain. Misalnya, pegawai JAS memaklumkan bahawa hanya 12 orang pegawai ditugaskan untuk memantau 1,084 kilang di tiga daerah iaitu Kulim, Bandar Baharu, dan Baling. Secara keseluruhan, seramai 1,111 orang pegawai JAS di seluruh Malaysia bertanggungjawab memantau lebih kurang 60,000 kilang. Kekangan ini mengurangkan keberkesanan operasi penguatkuasaan kerana pegawai tidak memiliki kapasiti masa dan tenaga yang mencukupi untuk menjalankan pemeriksaan berkala, rondaan malam, atau operasi mengejut secara konsisten.	agensi menjalankan rondaan, pemeriksaan tapak, dan operasi mengejut dengan lebih kerap. Terutama di kawasan kuari yang sibuk atau terpencil. Selain itu, pegawai dari agensi lain boleh digerakkan sementara (<i>cross-deployment</i>) bagi membantu penguatkuasaan, mengurangkan beban kerja pegawai tetap, dan memastikan aktiviti pengambilan pasir yang tidak terkawal dapat dipantau dengan lebih berkesan.	

Isu: Gangguan Bekalan Air

Kerajaan telah mengambil langkah proaktif dengan membina Loji Rawatan Air Mahang yang baharu serta menaik taraf paip utama bagi memastikan bekalan air mencukupi untuk penduduk setempat. Namun, masalah masih berlaku kerana jajaran paip agihan yang menghubungkan paip utama ke kawasan perumahan masih menggunakan paip lama yang tidak lagi mampu menampung pertambahan jumlah penduduk. Akibatnya, tekanan air menjadi rendah terutamanya di kediaman yang berada jauh atau di hujung rangkaian paip.

Selain itu, gangguan bekalan air turut berpunca daripada kekerapan paip pecah di kawasan paip agihan lama, menyebabkan ada masanya seluruh kawasan tidak menerima air, dan ada masanya hanya sebahagian kawasan terjejas bergantung kepada lokasi kebocoran.

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN KEPADA CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
CADANGAN: MENUKAR PAIP AGIHAN DARI PAIP UTAMA KEPADA PENGGUNA		
Penglibatan daripada Pelbagai Agensi Keperluan untuk melibatkan pelbagai agensi seperti SADA, PBT, JKR dan utiliti lain dalam proses naik taraf, menyebabkan koordinasi dan pelaksanaan kerja menjadi lebih kompleks. Misalnya, melibatkan kelulusan, penyelarasan jadual kerja serta pengurusan lokasi utiliti sedia ada. Apabila koordinasi tidak selaras, ia boleh menyebabkan kelewatan, pertindihan kerja, gangguan kepada infrastruktur lain dan ketidakcekapan dalam	Persidangan/Perbincangan/Lawatan Tapak Persidangan meja bulat, perbincangan teknikal dan lawatan tapak antara agensi perlu diadakan secara berkala bagi memastikan penyelarasan yang lebih efektif. Pendekatan ini membantu setiap agensi mengenal pasti isu sebenar di lapangan, menyelaraskan tindakan dan mengelakkan pertindihan kerja. Dengan kerjasama rentas agensi yang tersusun, proses naik taraf paip agihan dan penyelenggaraan infrastruktur dapat dipercepatkan serta	- Syarikat Air Darul Aman (SADA) - Jabatan Kerja Raya (JKR) - Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah (KKDW) - Pejabat Daerah Dan Tanah Bandar Baharu - Ahli Parlimen - Ahli Dewan Undangan

CABARAN YANG MUNGKIN AKAN DIHADAPI	CADANGAN PENYELESAIAN KEPADA CABARAN YANG AKAN DIHADAPI	AGENSI BERKAITAN
pelaksanaan projek, sekali gus melambatkan usaha menambah baik sistem bekalan air kepada pengguna.	dilaksanakan dengan lebih efisien untuk mengatasi masalah bekalan air berulang.	Negeri (ADUN) • Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)
Peruntukan segera Peruntukan segera diperlukan kerana kos penyelenggaraan dan pembaikan paip lama semakin meningkat. Kos penyelenggaraan terus meningkat apabila paip lama kerap pecah dan memerlukan pembaikan kecemasan. Tanpa dana mencukupi juga, usaha menggantikan paip agihan lama serta menstabilkan sistem pengedaran air sukar dilaksanakan secara menyeluruh. Proses naik taraf paip agihan juga memerlukan peruntukan besar, merangkumi kerja tanah, pengalihan utiliti lain dan ujian tekanan air.	Peruntukan Persekutuan dan Negeri Peruntukan bagi menaik taraf paip agihan boleh dipohon melalui dua saluran utama, iaitu peruntukan Persekutuan melalui Ahli Parlimen serta peruntukan Negeri melalui ADUN Kulim-Bandar Baharu, bagi memastikan dana mencukupi untuk melaksanakan kerja pembaikan dan penyelenggaraan secara menyeluruh.	

BAHAGIAN 4:

Penutup

Penutup

Secara keseluruhannya, penyelesaian terhadap isu aktiviti kuari yang tidak terkawal dan gangguan bekalan air memerlukan pendekatan yang menyeluruh, melibatkan penguatkuasaan yang lebih ketat, penyelarasan yang lebih baik antara agensi serta peruntukan kewangan yang mencukupi untuk membangunkan dan menyelenggara infrastruktur kritikal.

Bagi menangani aktiviti kuari, kerjasama strategik antara PTG, JMG, PDRM, JAS, PBT dan agensi berkaitan lain amat penting bagi mengawal pengambilan pasir secara berlebihan, memastikan rekod pengeluaran yang tepat, mengurangkan ketirisan hasil negeri, serta melindungi ekosistem daratan, sejajar dengan aspirasi SDG 15 tentang pemuliharaan dan penggunaan sumber bumi secara lestari.

Sementara itu, usaha menukar paip agihan lama kepada paip agihan baharu memerlukan koordinasi yang rapi antara SADA, JKR, PBT, KKDW serta sokongan Ahli Parlimen dan ADUN bagi memastikan projek dapat dilaksanakan secara berkesan dan mengelakkan pertindihan antara agensi. Peruntukan segera dan berterusan juga diperlukan untuk menangani kos pembaikan paip lama yang semakin meningkat serta memastikan bekalan air yang stabil dan berdaya tahan, selaras dengan objektif SDG 6.

Kesimpulannya, cabaran-cabaran ini menekankan kepentingan tadbir urus dan kerjasama antara pelbagai pihak berkepentingan sejajar dengan SDG 17, bagi memastikan sumber mineral dan bekalan air negeri diurus secara bertanggungjawab.

Bengkel Pembangunan Kapasiti Kepimpinan Matlamat Pembangunan Mampan anjuran Unit Pembangunan Kapasiti, Jabatan Penyelarasan Kawasan Parlimen, APPGM-SDG merupakan satu inisiatif untuk memperkukuh penyetempatan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG) melalui penglibatan pemegang taruh di peringkat kawasan parlimen. Bengkel ini berasaskan pendekatan setempat yang menekankan pemahaman terhadap realiti, keperluan, cabaran dan potensi komuniti sebagai asas kepada pembangunan penyelesaian yang lebih responsif dan mampan.

Sepanjang tahun 2025, bengkel ini telah melibatkan 32 kawasan Parlimen, dengan 4 kawasan digabungkan berdasarkan pertimbangan pentadbiran di bawah pihak berkuasa tempatan yang sama. Hasilnya, sebanyak 28 siri bengkel telah dilaksanakan, menghimpunkan ahli-ahli parlimen, agensi kerajaan, pihak berkuasa tempatan, komuniti dan pelbagai pemegang taruh dalam usaha mengenal pasti isu, memahami cabaran serta meneroka penyelesaian yang bersesuaian dengan konteks setempat. Bengkel ini telah menyediakan ruang dialog dan pembelajaran bersama bagi mengenalpasti isu pembangunan setempat, memahami cabaran semasa, meneliti intervensi sedia ada serta meneroka cadangan penyelesaian dan peluang kerjasama.

Laporan Bengkel Pembangunan Kapasiti Kawasan Parlimen 2025 ini menghimpunkan dapatan utama daripada proses tersebut dan disusun mengikut zon bagi mengenalpasti isu, cabaran dan tema yang merentasi kawasan parlimen, di samping mengekalkan keunikan konteks setiap lokaliti. Dapatan yang dikemukakan mencerminkan pengalaman dan perspektif pemegang taruh di lapangan serta memberikan gambaran tentang keutamaan pembangunan yang dikenal pasti di peringkat setempat.

Selain menjadi terbitan rujukan pelaksanaan program, *laporan* ini berfungsi sebagai sumber pengetahuan dan bukti setempat yang dapat menyokong perbincangan berkaitan perancangan, penyelarasan antara agensi, pembangunan intervensi dan tindakan susulan. Ia turut mengetengahkan kepentingan pendekatan merentas sektor dalam menangani isu pembangunan yang saling berkait serta keperluan untuk memperkukuh hubungan antara pemegang taruh, dan membuka ruang kepada tindakan yang lebih berasaskan bukti.

MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN

Persatuan Promosi Matlamat Pembangunan Lestari (PPM-023-14-07012020)

A-1-10, Block A, 8 Avenue, Jalan Sungai Jernih 8/1, Seksyen 8, Petaling Jaya, 46050, Selangor

secretariat@appgm-sdg.com

<https://www.facebook.com/APPGMSDGM>

